

[Finansministeren.]

hånden afsvækkes, så vore importpriser falder, eller også må den efterhånden brede sig også til vore eksportvarer. En international højkonjunktur begynder som regel med råstofferne, og derfor rammes Danmark altid i første omgang, men hvis udviklingen fortsætter, vil der sikkert snart blive større muligheder for dansk industrieksport. Derimod er indvirkningen på landbrugets eksportmuligheder desværre som regel kun langsommere.

Jeg skal endelig for det tredje nævne, at den liberalisering, som trods alt er sket, og som vi jo før eller senere må se at få fortsat, i sig selv skulle kunne skærpe vor konkurrenceevne samtidig med, at vi sparer visse investeringer i de erhverv, der har været beskyttet af reguleringen.

Alt dette tager dog sin tid, og samtidig stiller forsvarret betydelige krav, selvom disse betyder mindre i forhold til hele vor produktion, end mange tror. Man må derfor regne med, at det er nødvendigt at gribe kraftigt ind for at rette kursen op, inden vi er kommet for langt ud. Det burde allerede være sket for længe siden; vort samfund kan i virkeligheden ikke tåle så stærke slag som dem, vi har fået ved den engelske devaluering og ved oprustningen ude i verden, uden at der gøres noget.

Man kunne spørge, hvorfor samfundet ikke er stærkt nok, og her har jo de sidste år vist, at Danmark er meget følsomt overfor begivenheder i udlandet; det gælder både krige, handelskrige og prisforskydninger. Alene en stigning i vore importpriser med 10 pct. vil koste Danmark over $\frac{1}{2}$ milliard kr. årlig, hvis eksportpriserne ikke stiger samtidig. Desuden ser det ud til, at vort samfund i mange år har haft en tilbøjelighed til at forbruge en større del af vore indtægter, end vi ret godt kan tåle. Vi har i de sidste årtier levet lovlig nær op til grænsen for vore evner — det går an i gode år, men kommer der vanskeligheder, som i 1930—32, i krigsårene og nu igen i 1949—50, så går det galt. Vi må jo også huske på, at det danske samfund endnu ikke er færdig med at betale krigen og dens eftervirkninger, og den stærke udjævning af indkomsterne, som er sket i de senere år, har naturligvis også sat forbruget i vejret. Dette er socialt og menneskeligt naturligvis det bedste, et samfund kan ønske sig, men vi kan jo ikke forbruge mere, end vi har råd til, og nu er vi altså kommet så langt ud, at vi må bremse stærkt op.

Hvordan skal vi så gribe ind? Der er

hovedsagelig tre midler, man kan tænke sig; der er importregulering, der er kreditbegrænsning og der er en finanspolitisk stramning.

Hvad importreguleringen angår, ville det naturligvis være stærkt imod Marshallorganisationens principper, som vi har tilsluttet os, hvis vi søgte at klare problemet ved yderligere overførsel til bunden liste, men desuden er denne de direkte restriktioners metode på mange måder en dårlig løsning. Den er hemmende for erhvervslivets initiativ, den begrænser konkurrencen, og man savner derfor den nødvendige spore til den størst mulige effektivitet; man savner også den naturlige regulator på priserne, som den friest mulige indførsel er. Det er jo også erkendt selv af den afgåede socialdemokratiske regering, at det gælder om efterhånden at gå videre ad liberaliseringsvej, og den nuværende regering deler i høj grad dette synspunkt.

Hvad angår kreditpolitikken har det jo vakt nogen opmærksomhed, at nationalbanken fornylig har forhøjet diskontoen med $\frac{1}{2}$ pct. til 5 pct. Det er blevet sagt, at dette var tegn på, at den nuværende regering ville føre en ensidig kreditbegrænsningspolitik, der giver stor arbejdsløshed. Dette er naturligvis ikke rigtigt. Hvis vi ville løse problemerne alene ad kreditbegrænsningens vej, så skulle diskontoen ikke være 5 pct. i dag, den skulle være 8 eller 10 pct., når vi er kommet så langt ud, som vi er. Noget andet er, at så anspændt, som vor situation nu er, har man også overfor de nuværende vanskeligheder måttet benytte det klassiske middel, som en vis kreditstramning er. Der er grund til at minde om, at dette er begyndt for længe siden, altså allerede i den foregående regerings tid. Siden i sommer er obligationskurserne faldet betydeligt, hvad der betyder højere rente, og der er sket en væsentlig nedgang i bankernes kassebeholdning. Der er derfor ingen grund til at rejse politisk strid på dette spørgsmål. Alle må i virkeligheden erkende, at en vis stramning her har været uundgåelig. Hvis man havde grebet kraftigt ind kort efter den engelske devaluering, f. eks. i efteråret 1949, med finanspolitiske foranstaltninger, så kunne vi have tilladt os en lempeligere kreditgivning. Det er meget forkasteligt, at indgreb ikke er sket for længe siden, men det nytter ikke at græde over spildt mælk.

Klart er det imidlertid, at hvis vi nu skal have fast bund under fødderne, så er stærke finanspolitiske indgreb nødvendige; også her gælder det, at man kunne